

Muharrem ayının Hükümleri - 3 /Oct/ 2016

Soru 1: Muharrem ayında hayırsever insanlardan para toplayıp çeşitli kısımlara bölerek bir bölümünü Kur'ân ve mersiye okuyanlara ve konuşmacılara ver-mek ve geri kalanını da matem merasimi masrafları için kullanmak caiz midir?

Cevap: Mal sahiplerinin muvafakat ve rızasıyla olursa bunun bir sakıncası yoktur.

Soru 2: İmam Hüseyin'in (a.s) şehadet yıldönümü Aşura günü merasimi için gereken masrafları karşılamak amacıyla toplanan mallardan geriye kalanı nelerde harcanmalıdır?

Cevap: Geri kalan mallar, hediye edenlerden izin alınarak hayır işlerde kullanılabileceği gibi gelecek yılki Aşura merasiminde kullanmak için de saklanabilir.

Soru 3: Hüseyinilerdeki hoparlörlerden Kur'ân, mersiye ve ağıt sesleri bazen yüksek sesle yayınlanmakta ve bu durum komşuları rahatsız etmektedir. Hüseyniye görevlileri ve hatipler de bu işi yapmakta ısrar ediyorlar; bunun hükmü nedir?

Cevap: Hüseyinilerde merasimlerin ve dinî programların uygun zamanlarda düzenlenmesi önemle vurgulanan müstehaplardandır. Bununla birlikte hüseyni-yelerde program düzenleyenlerin ve matem tutanların mümkün oldukça, hoparlörlerin sesini kısarak ve sesi içeriye yöneltmek komşuları rahatsız etmekten sakınmaları farzdır.

Soru 4: Çoğu bölgelerde cami ve hüseyinilerde, özellikle köylerde tarihî olayları canlandırmak için geleneksel olarak piyes şebek/temsil yapılmaktadır ve bazen bu piyesler insanlarda olumlu manevî etkiler bırakmaktadır; bu programların hükmü nedir?

Cevap: Eğer bu piyes programlarının içeriği yalan ve batıl şeyler değilse, bir fesada sebep olmazsa ve mevcut zaman şartlarında hak mektebe bir leke getir-meze sakıncası yoktur; buna rağmen bunun yerine vaaz, irşat, Hüseyinî matem ve ağıt programları düzenlemek daha iyidir.

Soru 5: Bazı dinî heyetlerde muteber bir tarih kitabına dayanmayan ve bir din âlimi ve merciden duyulmayan ağıtlar söylenmektedir. Bu ağıtları söyleyenlerden bunların kaynağı sorulduğunda, "Ehlibeyt, bizim böyle anlatmamızı sağlamışlar veya bize böyle yol göstermişler, Kerbela vakası sadece tarih kitaplarında geç-mez ve bunun kaynağı sadece ulemanın söyledikleri değildir; bazen bu olaylar İmam Hüseyin (a.s) hakkında vaaz veren ve ağıt söyleyenlerin kalbine ilham olur." diye cevap veriyorlar. Acaba Kerbela vakasını bu yolla nakletmek doğru mudur? Eğer doğru değilse bu durumda dinleyenlerin yükümlülüğü nedir?

Cevap: Olayları bir rivayete dayanmadan ve tarihte kaydedilmemesine rağmen söz konusu şekilde nakletmenin şer'î bir değeri yoktur. Ancak olayların bu şekilde nakledilmesi, nakledenin çıkardığı sonuç ve görüşe dayanan hâl dili olursa ve yalan olduğu da bilinmezse sakıncası yoktur. Bu alanda dinleyenlerin vazifesi, söylenenlerin münker olduğunu kesin olarak bilirlerse ve münkerden nehyetme şartları da mevcutsa onları mün-kerden sakındırmaktır.Soru

Soru 6: Kadının, namahrem erkeklerin sesini duyacaklarını bilmesine rağmen yas merasiminde mersiye okuması caiz midir?

Cevap: Eğer bir fesadın çıkması endişesi varsa bundan kaçınılması gerekir.

Soru 7: Matem merasiminde org ve zil gibi müzik aletleri kullanmanın hükmü nedir?

Cevap: Müzik aletleri kullanmak şehitler serveri İmam Hüseyin'in matem merasimine uygun değildir ve matem törenlerinin eskiden beri süregelen ve yaygın olan şekliyle düzenlenmesi daha uygundur.

Soru 8: Mükellef eğer matem merasimlerine katılması sebebiyle bazı farzları yerine getiremezse; örneğin, sabah namazı kaza olursa bu merasimlere katılmaması daha mı iyidir, ya da bu merasimlere katılmaması onun Ehlibeyt'ten uzaklaşmasına sebep olur mu?

Cevap: Açıktır ki farz namaz, Ehlibeyt'in matem merasimlerine katılmanın faziletinden önceliklidir. Dolayısıyla İmam Ehlibeyt'in matemine katılma bahanesiyle namazın terk olunması ve kazaya bırakılması caiz değildir; fakat namaza zarar vermeyecek bir şekilde bu programlara katılmak mümkündür ve önemle vur-gulanan müstehaplardandır.

Soru 9: Muharrem ayında davul ve ney çalarak matem toplantılarını gece yarısına kadar sürdürmek hakkında görüşünüz nedir?

Cevap: Seyyid'üş-Şüheda (İmam Hüseyin) ve ashabının (a.s) matem toplantılarına gitmek ve bu gibi dinî merasimlere katılmak güzel ve iyi bir şeydir; hatta bu gibi merasimler insanın Allah'a yakınlaşmasını sağlayan en önemli sebeplerdendir. Fakat başkalarının eziyet görmesine sebep olan veya şer'an haram olan her şeyden kaçınmak gerekir.

Soru 10: Kadınların hicaplarını koruyarak ve bedenlerini örtecek özel elbiseler giyerek sine ve zincir destelerine katılmaları caiz midir?

Cevap: Kadınların zincir ve sine destelerine katılmaları uygun değildir.

Soru 11: Ehlibeyt İmamlarının (a.s) mukaddes ziyaretgâhlarında yüz üstü toprağa kapanmanın ve bazılarının yaptığı gibi yüz ve

göğüslerini kan gelmesi için yere sürmenin ve o hâlde hareme girmenin hükmü nedir?

Cevap: Ehlibeyt İmamlarını (a.s) sevmek ve matem ve üzüntüyü ortaya koymaktan uzak olan bu gibi davranışların şer'î bir yanı yoktur. Hatta bedene ciddi bir zarar verir veya mezhebe leke getirirse caiz değildir.

Soru 12: İmam Hüseyin'in (a.s) matem merasiminde matem meclisine "alem" sokmak veya matem mera-simi boyunca onu taşımanın hükmü nedir?

Cevap: Bunun özü itibarıyla bir sakıncası yoktur; fakat bu gibi şeyleri dinden saymamak gerekir.

Soru 13: Bazı Müslümanların yaptığı gibi -yas merasimlerinde- bedene zincirle vurmanın hükmü nedir?

Cevap: Örf açısından yaslarda hüzn ve keder örneklerinden sayılacak bir davranışsa sakıncası yoktur.

Soru 14: Aşura günü başa kama ile vurmak, ateş ve kor üzerinde yalın ayak yürümek gibi ruhî ve bedenî zarara neden olan ve ayrıca diğer İslâm mezhepleri uleması, izleyiciler ve yine dünya halkının gözünde Şia-ı İsnâ Aşeriyye mektebinin karalanmasına ve küçük düş-mesine sebep olan merasimler hakkındaki görüşünüzü açıklar mısınız?

Cevap: İnsana zarar veren veya din ve mektebe leke getiren her iş haramdır; müminlerin bunlardan kaçınması gerekir. Zikredilen davranışların bir çoğu halkın yanında Ehlibeyt (hepsine selâm olsun) mektebine hakaret edilmesine ve mektebin lekelenmesine sebep olmaktadır. Bu ise en büyük zarar ve ziyandır.

Soru 15: Başa gizli bir şekilde kama vurmak helâl midir, yoksa bu konudaki fetvanız genel midir?

Cevap: Kama vurmak, örfen hüzn ve keder belirtilerinden sayılmamanın yanında Ehlibeyt İmamları (a.s) zamanında ve onlardan sonraki dönemlerde rastlanılmış bir davranış değildir. Bu amelin Ehlibeyt İmamları (a.s) tarafından özel veya genel olarak onaylandığına dair bir rivayet de nakledilmemiştir. Günümüzde bu amel mektebimize leke getirdiği ve küçük düşürücü davranış sayıldığı için hiçbir şekilde caiz değildir.

Soru 16: Cismî ve ruhî zararın şer'î ölçüsü nedir?

Cevap: Ölçü, örfen ciddi ve önemli bir zarar olarak görülmesidir.